

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ І ЖУРНАЛІСТИКИ

«Затверджую»

Ректор

Богдан БУЯК

26 травня 2026 р.

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З «УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»**

при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр»
для вступників на основі повної загальної середньої освіти

Розглянуто і затверджено
на засіданні кафедри української та зарубіжної
літератур і методик їх навчання
(протокол № 12а від 29 квітня 2026 р.)

Програма співбесіди з української мови для вступників для вступників на основі повної загальної середньої освіти та освітньо-кваліфікаційного рівня фахового молодшого бакалавра чи молодшого спеціаліста. Тернопіль, 2026. 10 с.

Укладачі:

Ткачук Олександр Миколайович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання;

Скуратко Тетяна Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з української літератури для вступників до Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка розроблена на основі чинних навчальних програм з української літератури для 5–9 і 10–11 класів закладів загальної середньої освіти, а також відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки № 696 від 26 червня 2018 року з української мови і літератури, з урахуванням вимог програми вступних випробувань до закладів вищої освіти.

Матеріал програми співбесіди розподілено за такими розділами: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – початку XX століття», «Українська література XX століття», «Сучасна літературний процес».

Метою співбесіди з української літератури є: перевірка сформованості предметних компетентностей, передбачених програмою ЗНО; оцінка здатності вступників аналізувати художні твори, інтерпретувати літературні явища та застосовувати здобуті знання у навчальній і практичній діяльності; визначення ступеня готовності вступників до подальшого навчання у закладі вищої освіти.

Завданням співбесіди з української літератури є виявлення та оцінка у вступників:

знання змісту програмових художніх творів; розуміння історико-літературного процесу та основних етапів розвитку української літератури; уміння визначати жанрові, композиційні та стильові особливості творів; володіння основними літературознавчими поняттями; здатності аналізувати художній текст, характеризувати образи персонажів, проблематику та авторську позицію; рівня сформованості читацької, мовленнєвої та філологічної культури; уміння логічно, послідовно й аргументовано висловлювати власну думку.

Вимоги до підготовки вступників з української літератури

Учасники співбесіди повинні:

знати зміст програмових творів та основні факти з історії української літератури; розрізняти жанри усної народної творчості, орієнтуватися в основних літературних напрямках, течіях і художніх засобах; розрізняти літературні роди, жанри, уміти аналізувати та інтерпретувати художні тексти; визначати тему, ідею, проблематику, сюжетні та композиційні особливості твору; характеризувати образи персонажів, коментувати їх вчинки та авторську позицію; застосовувати літературознавчі поняття під час аналізу творів; висловлювати власні судження у формі логічної та аргументованої відповіді.

Структура оцінювання відповіді на співбесіді формується таким чином: кожен білет містить два завдання. Перше та друге завдання передбачають перевірку знання змісту програмових творів, теоретико-літературних понять і закономірностей історико-літературного процесу, визначення теми, ідеї, художніх засобів, особливостей композиції, образної системи та авторського стилю.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Біографія і рання творчість Тараса Григоровича Шевченка («Катерина», «Гайдамаки»).
2. «Слово о полку Ігоревім» – найвидатніша пам'ятка давньої української літератури.
3. «Чорна рада» Пантелеймона Куліша – перший історичний роман в українській літературі.
4. Тематика, образи, зміст народних дум і балад.
5. Соціально-психологічний роман Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясна повні?». Характеристика образів, композиція твору.
6. Григорій Сковорода – видатний український письменник і філософ («Всякому місту – звичай і права», «Бджола і шершень», афоризми).
7. Пісні Марусі Чурай.
8. Новаторство новел Василя Стефаника («Камінний хрест»).
9. Ідейна спрямованість «Заповіту» Тараса Шевченка.
10. Ідейний зміст поеми «Мойсей» Івана Франка, значення прологу до поеми.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда відбувається в усній формі на основі білетів, затверджених головою приймальної комісії. Білет складається з двох питань.

На підготовку абітурієнту відводиться 20 хвилин, після чого він дає усну відповідь на завдання обраного білету.

Структура співбесіди	Максимальна кількість балів
Перше питання	100 балів
Друге питання	100 балів
Загальна кількість	200 балів

Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів

Оцінювання відповіді проводиться за 200-бальною шкалою, розподіл балів якої наведено у приведеній нижче таблиці.

Рівень	Бальна оцінка	Характеристика відповідей вступника
Високий рівень	180–200 балів	Вступник демонструє глибоке знання змісту художніх творів, їхньої тематики, проблематики, жанрових особливостей та зв'язок зі стильовими особливостями та історико-літературним процесом. Вільно орієнтується в теорії літератури (напрями, течії, художні засоби), вміє аналізувати образи та композицію. Відповідь повністю самостійна, логічна, аргументована. Мовлення грамотне, багате, відповідає нормам сучасної української літературної мови.
Достатній рівень	150–179 балів	Вступник добре знає тексти творів, розуміє їхній сюжет та головну думку. Знає загальні особливості творчості письменника. Припускається незначних неточностей у фактах чи визначеннях теоретико-літературних понять. Виявляє вміння інтерпретувати текст (розуміння прихованих змістів, ідеї автора, підтексту). Думки висловлюються послідовно, але аналізу може бракувати глибокої самостійної аргументації. Наявні поодинокі мовні або стилістичні помилки.
Середній рівень	130–149 балів	Знання сюжету творів є поверховим або фрагментарним (пам'ятає загальну лінію, але плутає другорядних персонажів чи деталі).

Рівень	Бальна оцінка	Характеристика відповідей вступника
Початковий рівень	100–129 балів	<p>Вступник слабо володіє поняттями теорії літератури, розрізняє лише базові художні засоби (метафора, епітет). Допускає фактологічну неточність (імена авторів, назви творів, псевдоніми, літературні угруповання, цитати, історичний період).</p> <p>Вступник має приблизне уявлення про твори з програми, відтворює лише окремі епізоди. Присутні навички аналізу тексту чи застосування літературознавчих термінів. Відповідь потребує навідних запитань екзаменаторів. Мовлення має помітні лексичні чи граматичні помилки.</p>
Дуже низький рівень	Нижче 100 балів	<p>Вступник не володіє змістом більшості творів із програми або демонструє уривчасті, випадкові знання. Не розрізняє авторів, назви творів, літературні напрями та базові теоретико-літературні поняття. Відповідь непослідовна, фрагментарна або майже відсутня. Аналіз тексту відсутній. Мовлення містить численні мовні, лексичні та граматичні помилки, що ускладнюють розуміння відповіді.</p>

Абітурієнт склав вступне випробування, якщо він набрав більше 100 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. 2-ге видання, виправл. доповн. Київ: Грамота, 2019. 496 с.
2. Історія української літератури ХХ – поч ХХІ століття.: у 3 т. Т. 1 / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2013. 592 с.
3. Історія української літератури ХХ – поч ХХІ століття: у 3 т. Т. 2 / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2014. 536 с.
4. Літературознавчий словник – довідник. За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 752 с.
5. Срібний птах. Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Част. І / Упоряд. Г.ф. Семенюк, М.П. Ткачук, А.Б. Гуляк. Київ: Освіта, 2004. 512 с.
6. Срібний птах. Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Част. ІІ. Упоряд. Г.ф. Семенюк, М.П. Ткачук, А.Б. Гуляк. Київ: Освіта, 2004. 576 с.
7. Українська література: Хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Упоряд. Та передм. О.М. Авраменка. Київ: Грамота, 2021. 416 с.
8. Українська література: Підруч. для 9 класу закладів загальної середньої освіти. О.І. Борзенко, О.В. Лобусова. Харків: Ранок, 2022. 275 с.
9. Українська література: Підруч. для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Л.Т. Коваленко, Н.І. Бернадська. Київ: Оріон, 2022. 299 с.
10. Українська література: Підруч. для 10 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). О.І. Борзенко, О.В. Лобусова. Харків: Ранок, 2018. 240 с.
11. Українська література: Підруч. для 11 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). О.М. Авраменко. Київ: Грамота, 2019. 256 с.
12. Українська література: Підруч. для 11 класу закладів загальної середньої освіти (профільний рівень). О.І. Борзенко, О.В. Лобусова. Харків: Ранок, 2023. 256 с.